

מסורת הש"ס

(א) שני כמו אל והכרזו
משפטים בלשון חסד (ב)
רש"י חסד: חן יפה מלפני
י"י בראש הכה תחילתו
(ג) גברתם אימה רב פסל
(ד) בנכריות: פסחא פסח
ה'א"פ (ה) טמא ד' עני פסחא
(ו) עני מרשע
פ"ד מרשעס ד"ה עני
במרתא דהנכרית והר"י לא
הו"ל (ז) לאף (ח) ארבע
עצור דמוס ידמוסא
עני מוס' קמצי עמוד
ד"ה ידמוסא עני ברס
הרס מטרטורה וע"ש
מ"ט (י) מוס' הש"ק
לכאן הו"ל קמצי עני
(ט) ועני מוס' חילין מ' ד"ה
ודלמא ומוס' כנריות כ' ד"ה
[דל:]

הגהות הב"ח

(א) גב' אמר רב אשי. נ"ב
גירסת הר"ן וע"פ א"ן:
דברם רב אשי א"ן.
(ב) רש"י ד"ה אלטנדייל
וכי' אינשטדנטן כמו שור
האלטנדייל שור שדרא
מנגט. ויורש
מדרוק ושמוק: (א) ד"ה
זימוסיאל וכו' שאט
לנורן ענדט
וקורין לו אלט"ר
ומפשר לקמן בפ' ר
שמשאל אהא דקמ
זימוסיאל שט
ענדט
זימוסיאל
מזבח ומלי זימוס
של אן אחט מזבח
של אבני הרבה ומקרי
עלה זמס דסוי:

לעזי רש"י

מש"ש [משי"ש].
ערימות.
פרשיו"ר [פרשו"ר].
מערד.
דולדוריא" [דולדוריא].
מצעד [מעין גרון].
אדינטי"ר. להפיל.
אלמבר"א [אלמינבר"א].
בימה.
אלטי"ר. מזבח.
איוולדי. [איוולד].
וולר"ד. קמרן.

מוסף רש"י

שאינה יכולה
להתרפאות. ולעשות
מלאכה בשבת (בכורות ב:).

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

פז.

עין משפט
נר מצוה

עַד אַ מִי פֿ"ט מַהֲלִי
עֲבֹדָת כּוֹכָבִים הִלְכָּה
ח וּפִי"ב מַהֲלִי רוֹאֵת הִלְכִי
יב סָמָא לֵאמֹר מִה טוֹר שִׁ"ע
י"ד סִי קִנְאָה סִעִי הִי
עַה ב מִי שֶׁם הִלְכָּה ט
וּפִי"ב מַהֲלִי רוֹאֵת
הִלְכָּה יג טוֹר שִׁ"ע שֶׁם
סִעִי ו:

עו ב מיי פֿיכ מהל' שט
הלכה ד:
עו ד מיי פֿטע מהל'
עבודת מוכבים הלכה
ח ופי"ב מהל' רועה הלי יב
סמ"ד לאון ח' טושה"ע
ס' ס' קנא סעיף ה'
עו ה מיי פֿטע מהל'
עבודת מוכבים הלי
יא סגס טור ש"ע י"ד
ס' קמג סעיף ב:
עו ב מיי פֿ"ד מהל'
מאכלות אסורות
הלכה יד סגס לאון קלג טור
ש"ע י"ד ס' ח סעיף א:

רבינו חננאל

ויש אומרים מוכרין להן
 תריסין. אמר רב נחמן
 אמר רבה רב אבהו
 הלכתא כיש אומרים מאי
 שפכא דכי שלה זניינהו
 מיציק ערק. (הא דאמר
 ארין מוכרין להן תריסין
 ויש אומרים מוכרין להן
 תריסין רב נחמן אמר
 רבה בר אבהו הלכתא כיש
 אומרים.) מ"ט שעות
 ברזל אוקימנא כפרלא
 הינדואה. והאינא
 דמבנין לפרסי משום
 דאנו עילוראן. וכל מוש
 אנו מוכרין להן במה
 גסה עגלים וטיחין שמיר
 ושבורין. כן תהינן מלין

בכסו. תניא בן בתירא
מלמד מפני עושהו ב'
מלמדי חזק' חייבין עליה
שטחא. פי' חזק עליו
ולבד אבל אינו עובד כוכבים
למלמדי חזק' חייבין עליה
כיוצא ב' חזק' יודע אורח
למלמדי חזק' חייבין עליה
מפני שז' דברים אחד
שהרגו כסחופיה פי' שז'
הרגו ושני [עוד]
כשמוקין מטחניו בריח:
ו**רשב"ל** שמוקין דבר
בריחא דאמר ר' יוחנן
הלכה כבן בתירא ור'
אבהו מתי כסבורה
שניה יכולת להתפרנס
לחיה. ואמר ר' יוחנן
יודע אורח שמואל של
בית ר' היו מקריבין שור
ש' טעם ביום ארץ. פי'
זה שטם מקריבין מנחה
היו נותנין לבית קיסר
מלשון תרגום מנחה
הקרבנה אבל ר'
לחקרבה לעבודת כוכבים
ו'ר' אצפ"י חסר ר'
בין כלומר מן שהיה
כדי שלא יהיו מקריבין

ומדריגין אותו בים אידם
 עצמו חל למחר. ועוד
 השחיד שלא להדרינו להן
 בים אלא שחוט. ואסין
 ביקש רבי בלל הדבר
 ועשה מעט מעט. בשנה
 אחת ביטל משלחו להן
 ביום אידם אלא למחר
 ובשנה אחרת ביטל
 משלחו חי אלא שחוט
 ובשנה אחרת ביטלו
 לגמרי: אמר רב אשי מר
 זבדא בר תורא
 פתמפטין ליה ומשהגין
 ועבד מלאכה כתר תורא:
מתנא' אמר מוכרין להן
 דובין ואריות וכל כד דבר
 דהן: וכן [גמ'] ומקשי
 ר' י' שרי בארי שבור

לפרסאי רמגנו עלן. ונראה דאן נמי שרינן השתא למכור לעובדי כוכבים כלי זין מהאי טעמא:

מַרְבִּיעֵיץ עָלֶיהָ וַיֹּאדָּת. וְזָכַר נָמִי יִכּוֹל לְהַרְצִיעוֹ עַל כֹּמָה
נִקְצוֹת: **אֵלְמָא** לֹא מִקְבֵּלָת זָכַר. לֹא מִשּׁוּם

דאסער טריפה איז נולדע זיכערק אלץ
טריפות (חולין דף ק"ז:) צוויי למימער (ר"י
יהודה) זינען אלץ נולדע זיכערק זכר
והמשימה אלץ נולדע זיכערק זכר
אלץ נולדע זיכערק זכר (א"ת) תורת בהמה
גסה מאי היא. קשה לימד למה ליה
חי נושא את עצמו צעופות כדבין וי"ל
מדאסער רבי משום תורת כלי וזין
משמע דאפילו המיוחד להכיפה אדם
דמודו כ"ע דחי נושא את עצמו וא"כ
תורת בהמה גסה מאי היא וג' מחלוקות
בדבר: **אבל** האי דאי משהי ליה
אתי כבש אבא. מיהא ל"ל האי
טעמא מילוק ליה משום דחי משהי
ליה לפיטום אתי למימער כחוש מכרו
לו כי היכי דגורי רבנן בשבורה דלא
לימי למימער שלימה מכרה לו וי"ל
דודאי בשבורה יש לגזור דכיון דרבנן
אית להו מרביעין עליה זכר א"כ
משהי לו זמן מרובה אלץ בלון מועט
דפסוקא לית לן לגזור: **אבל** טעמא
דחיי למלאכה: **אבל** האי דרשמישה
קאי. לאו דוקא נקט האי דהא בסתם
שורים גופייהו אמרינן אימור לשחיטה
וצינאו אלץ להכי נקט הכי דאמא
לאפוקי בהמה גסה דמתני' דמיידי
בבהמה טמאה נקט הכי אלץ בבהמה
טהורה תלינן בשחיטה ואע"ג דסתם
שורים נמי לרדיא ציני:

ל הא דכי משהי ליה אתי לכלל מלאכה יאסור
לא קא אסרי התם אלא דסתמיה לאו לשחיטה קאי
חגיגה קאי אפילו רבנן שרו ת"ש דאמר רב יהודה
רבי היו מקריבין שור של פטם ביום אידם חסר
ריבין אותו היום אלא למחר חסר ד' ריבבן
י אלא שחוט חסר ד' ריבבן שאין מקריבין אותו
ושום דלמא אתי לשהויי וליטעמך שאין מקריבין
ד מאי טעמא אלא רבי מיעקד מילתא בעי וסבר
ותא וכי משהי ליה בריא ועביד מלאכה אמר רב
בר תורא משהינן ליה ועביד על חד תרין:
ס דובין ואריות וכל דבר שיש בו נזק לרבים אין בונין
יצטדייא ובימה אבל בונין עמהם "בימוסאות ובית
פה שמעמידין בה עבודת כוכבים אסור לבנות:
רב חסדא ואמרי לה אמר רב חנן בר רבא אמר
בבהמה דקה לפירכוס אבל לא למכירה ואני אומר
הגזו למכור מוכרין שלא למכור אין מוכרין תנן אין
ת ולא כל דבר שיש בו נזק לרבים טעמא דאית ביה
ה נזק לרבים שרי אמר רבה בר עולא בארי שבור
ואליבא

עזרה ולנו קורין אותו אלמגבר"א והיו עושין אותו לדחוף משם איש
בנות עמהם: **צימוסיות** גרסינן. צינן שאינו לצורך עבודת כוכבים
ומסיות של עובדי כוכבים מותרין ומאי צימוס צימה של אגן אחת
רקע הן עשוינ עמוקין מאד והמים נופלין מתחת ואנשים רחוצים
דלמות אפרודיטא ציית המרחץ שלהן ופליט מ: ד] **גב' כהמה**
כהמה דקה פשטה ידה אחר שחטתה ולא החזירה אסורה
היחא כממה קודם שחטה ופישטו יד לדקה אינה אלא הוצאת
וס היא וכשרה הכי מפרש התם וחייה גסה נמי דרכה לפשט
אלא פשטה ידה ולא החזירה אסורה: **אכל לא למיירה.**
ן: הא. ארי דלית ציה ניזקא כגון ארי תרבות שרי אלמא
שבור. הא דקתני מתני' דארי תרבות שרי צברי שבור:
ואליבא

אי אפסר: בלא איבה: דרי שלים וזיניסו. כשכלים כלי וזיין במלחמה קטלי במרסין: עשיות. מחיכות עצום שקורין מש"ש: דחשי מיניסו. מחליטין אותן בקורנים עד שנעשו דקות ועושין מהן כלי זיין: אפלו מרי. פשוטיר: וזיניסו. דולדוריא. לא מזין להו דחלישי מינייהו כלי זיין: כפרולא וזינאולא.

של ארץ יהודו שאין עושין אותה אלא כללי זיין: דמגני עליוון. נלחמים לשמור העיר ואת יושביה: שאינה יכולה להסתרפאות. ומסתמך לשמיטה בנה ולא משהי ליה ולא חזי ליה שרלא די עובד כוכבים דמיסיה חורבה מיניה לזבוי שלימה: והלא מרביעין עליה. ומשהו לה ומאן דחזי לה די עובד כוכבים יליף מינה לזבוי שלימה: להשפלה. תאסרוהו דלא תלד לעולם: דקטיל בסחופיה. מלמדהו להרוג בידו את הנופלים במלחמה. סחופיה מכת יד בזהמה וזיה קרי סחופיה שמה כפי מטה כמו סחופי כסא (שנת דף סו.) אדנטי"ר בלע"ז: תורת בזהמה גסה מאי היא. כלומר איסור טעם ממירת בזהמה גסה מאי היא הא לא עבד מלאכה דחייב חטאת דנגזור משום נסיוני: משטין בזהמה. ואינו מלאכה היא: שור של פטם. שפיטור ושמן מאד ואינו ראוי למלאכה: מהו. למוכרו לעובד כוכבים: אכל האי דהאי לכלל מלאכה אסור. דמשכו ליה וחזו ליה לאחר זמן בידיה. ואלע"ה דהשמה ליכא מישח לנסיוני מיהו נפקא מינה חורבה למכור שאר שוורים לעובד כוכבים: לאו לשמיטה קיימא.

דכחושה ומשהו לה לגדל וולדות:
מקריבין. מס ודורון למלך: שור
של פטס. ועבודת ציון היתה:
חיסר ד' ריבנן. הוציא ד' ריבואות
ממון לנטל שלא יקריבוהו ציוס אידס:
אלא נמחר. ולמיעקר פורתא מיכיון:
ווי משהו ליה עבדי מלכא:
אמקפמא היא כלומר ואי משהו ליה
צריא תו למעבד מלכא דקא צעית
למיסריה: צריא. מתחוק: וצידא.
פטס הוי: צר סורא. שור שפטמיהו
משהו ליה עד דכמיש: ועבדי על
חד פרין. צשווריס. צחריס:
מתנני' צסילקי. לשון טירה גבוהה
היא דלמאר כסדר יומא (דף כה).
לשכת הגזית כמין צסילקי גדולה היתה.
וש דנין צי אדס ומפילין אותו ומת:
גדרוס. צנין אחד הוא לדון נפשות
כמו שנים שעלו לגדרוס צריה (דף קי).
איטדייא. מקום שעושין שם
(ב) איטדניית שור כמו שור האיטדנין
(צ"ב קל). מנגח הנמר אנשיה ושחק
הוא להם: צימה. וזר כעין מנגל
הוא להם: צימה. וזר כעין מנגל

קצר הוא וצבאו כדאמר במס' סוטה (דף מא.) בימיה של עץ עושים לו להמיתו. ובכל אלה יש נזק לרבים וכדי שלא יתפש ישראל שם אסור (א) ומפרש לקמן בפרק רבי ישמעאל (דף נב.) וקורין לו אלטר דקמתין ומקריב וזחים דהוי תשמיש דתשמיש לעצרות כוכבים: **ומרחלאות.** מלתעלה ע"ג הכפרים: **ריפא.** אריזולר". דרך עובדי כוכבים להשע **דקה לפירכום.** כדאמר גבי דהמה מסוכנת בשחיטת חולין (דף ק) דבהמה מסוכנת היא ואינה מותרת עד שתפרכס ואם לא פרכס נפש אכל גסה צין פשטה ולא כפפה בין כפפה ולא פשטה פי יד בשולל נפש הלכך שטח חיה גסה מסוכנת ולא פרכס למיתלי במנהגה אלא כבהמה גסה היא ובכל מקום חזן מסוכנת חיה גסה מוכרין להו קשיא לרב וסיעתא לרב חזן: **בא**

רַב חֲנָן בַּר רַבָּא אָמַר רַב חֵיה גֵּסָה הִיא אֲסוּרָה לְפִירְכּוּס כְּהֵמָה דְּקָה אֲבָל לֹא לְמַכְרִיהָ לְזִמְרִיתוֹ מִפְּנֵי שֶׁשֶׁשׁ בָּהֶן נֹזֵק לְרִבִּים כְּלוּמַר מוֹזִיקִין לְרִבִּים. הָא חֵיה גֵּסָה שְׁאִינָה

מזקת שרי ופריק רבא בר עולא מתני' דדייקת מינה הא חיה שאינה מזקת